

SKEMA TIL

Arbejdssteds beskrivelse (for partnerskabsinstitutioner erstatter denne beskrivelse praktikstedsbeskrivelsen)

jf. ny Bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som pædagog.
 Med virkning fra 1. august 2007

Beskrivelse af praktikstedet: Institutionens navn: Adresse: Postnr. og By: Tlf.nr.: Institutionens E-mail: Hjemmeside adr.: Institutionsleder: Kommunal: Privat: Regional:	Børne-og Unge Centret Vejle Fjord Solvej 62 b 7120 Vejle Ø 75815522 www.bucvf.dk Forstander: Gitte Callesen Selvejende, driftoverenskomst med Vejle kommune
Institutionstype/foranstaltning: Antal børn/unge/voksne Aldersgruppe Antal stuer/afdelinger Åbningstid	Døgnåbent 40 børn og unge 8-23 for delt på tre døgnafdelinger Egen internskole til 40 børn Kvisten: Døgn: 8 unge i alderen 14-23 Skovbo: 10 børn og unge i alderen 12-16 Kernehuset: 6 børn i alderen 8-15 (special afdeling.
Ansatte: (pædagogiske faggrupper, andre faggrupper)	Stedet har ca. 70 ansatte 40 pædagoger 10 lærere 6-8 studerende Administrativt personale Psykolog Praktisk personale Ledelse
Praktikvejlederens kvalifikationer:	Udfyldes af institutionen (Klik på firkanten og sæt x) Pædagogisk grunduddannelse: ☐ 4 ☐ 4

<p>Kontaktperson(er) for praktikuddannelsen</p>	<p>Praktikvejlederuddannelse</p> <p>PD modul i praktikvejledning: <input type="text" value="4"/></p> <p>Diplomuddannelse <input type="text" value="0"/></p> <p>Andet/ andre uddannelser: <input type="text" value="1"/></p> <p>Navne: Viceforstander Ole Chr. Graversen</p>
<p>Formål: jf. lovgrundlag.</p>	<p>§ 51 jf. serviceloven</p>
<p>Karakteristik af brugergruppen: Beskrivelse af den/de aktuelle børne-/brugergruppe.</p>	<p>Børn og unge hos os har generelt psykosomatiske og didaktiske problematikker. Yderligere er flere børn medicineret, qua en diagnose.</p>
<p>Arbejdsmetoder: Beskrivelse af institutionens foretrukne pædagogiske metoder og begrundelser herfor</p>	<p>Vi arbejder ud fra fælles defineret system, rammer, struktur og regler. Vi arbejder i prof. Relationer. Hvilket for os betyder, at vi arbejder bevist med at indgå i relationer der afspejler børns og unges adfærd på en konstruktiv facon. Børn og unge hos er præget af en omskiftelig tilværelse. Og det er derfor vores opgave at skabe sammenhæng og mening i børn og unges liv. Dette gøres ved en tydelig og omsorgsfuld daglig struktur.</p>
<p>Tværfprofessionelt samarbejde: Faggrupper som institutionen samarbejder med.</p>	<p>Vi samarbejder bredt indenfor flere forskellige områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Praktiserende læger -Skoler -PPR -Politi

	<ul style="list-style-type: none"> -Anbringende Kommuner -Eksterne private psykologer -fysioterapeuter - O. lign.
<p>Mulighed for erhvervsarbejde ved siden af studiet: [redacted] Her traineens mulighed for at få vikar arbejde, samt få erhvervs erfaring ved siden af studiet.</p>	Vikar arbejde hos os under studie tiden er en mulighed
<p>EXSTRAS: Særlige kvalifikationer som Traineen ønskes at tilegne sig parallelt med grunduddannelsen: Det kan være AKT kurser; Didaktisk kursus for børnehaveklasseledere; Medicinkursus? Førstehjælp? Andet!</p>	Ingen forventninger
<p>Uddannelsessamarbejde: Andre tilbud som ansættelsesstedet vil kunne indgå, i samarbejde med i en uddannelsesplan</p>	-
<p>Arbejdsforhold: Forventes den studerende at arbejde alene? [redacted] Ved bekræftelse: hvor meget og hvordan?</p>	Den studerende vil som udgangspunkt ikke arbejde alene. Den studerende vil altid stå på arbejdsplanen sammen med en anden. Dog kommer der ofte situationer i den daglige pædagogiske praksis hvor studerende agere på egen hånd
<p>Øvrige oplysninger:</p>	Udfyldes af institutionen

Uddannelsesplan for de 3 praktikperioder

Praktikstedet skal jf. bekendtgørelsen § 14.stk. 2 formulere en uddannelsesplan for de 3 praktikperioder i overensstemmelse med bilag 7 og 8 i bekendtgørelsen.

Bilag 7 indeholder dels **faglige kompetencemål** og dels centrale **kundskabs og færdighedsområder** (CKF'ere), som de studerende skal leve op til i de 3 praktikperioder.

De faglige kompetencemål er det, som den studerende skal kunne når praktikperioden er afsluttet. CKF'erne indeholder områder, som de studerende skal opnå indsigt i og erhverve sig færdigheder indenfor i løbet af de 3 praktikperioder. Til hver periode er knyttet et særligt fokusområde, der medvirker til at synliggøre progressionen i praktikuddannelsen.

Uddannelsesplan

Praktikperiode 1 på 1. semester	
Uddannelsesmål:	<p>Periodens Faglige Kompetencemål jf. bilag 7</p> <p><i>Målet for 1. praktikperiode er, at den studerende kan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) indgå i praktikstedets daglige pædagogiske praksis, b) indgå i og udvikle betydende relationer og støtte andres evne til etablering af relationer, c) deltage i planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske processer, d) opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis, e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen praksis og f) demonstrere personlig indsigt om egne relationsmæssige forudsætninger og

	<p>sociale færdigheder.</p> <p>Periodens Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder jf. bilag 7</p> <p><i>Fælles for de tre praktikperioder</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgave og funktion, mål og pædagogiske praksis. b) Kulturelle og samfundsmæssige vilkårs betydning for pædagogisk praksis. c) Praktikstedets målgruppe(r) og dennes (disses) behov, livskvalitet, udvikling og læring. d) Etik, værdier og menneskesyn. e) Deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion med henblik på dokumentation og udvikling af pædagogisk praksis. <p><i>1. praktikperiode: Den pædagogiske relation</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Samspil og relationer mellem deltagerne i den pædagogiske proces. b) Samspilsprocessers betydning for den enkeltes livskvalitet og udvikling, herunder egen indflydelse på og betydning for relationen. c) Kommunikation, samspil og konflikter i relationer. d) Magt og etik i relationer.
<p>Institutionen som praktiksted:</p> <p>Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger?</p> <p>Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i?</p>	<p>Det forventes at den studerende nøje har overvejet og undersøgt hvad det indebære at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbejde på en døgninstitution - Arbejde med vanskeligt stillede børn og unge hvor arbejdet fordre store mentale og fysiske udfordringer - Afklaret om egen psykiske og fysiske robust hed - Det forudsættes klart, at den studerende magter eget liv! <p>Den studerende deltager, som udgangspunkt i de aktiviteter der er på institutionen. Dog vurderes relevans altid ifht. almindelig praktisk planlægning</p>

<p>Andet:</p> <p>Den studerendes arbejdsplan:</p>	<p>Den studerende arbejder ud fra det timetal der er angivet i studie ordningen. Det skal forventes at arbejde kan placeres i døgnets 24 timer året rundt. Dog vil nattevagter være begrænsede</p>
---	--

Angivelse af relevant litteratur:	Intet inden start
Organisering af praktikvejledning: Hvordan og hvornår gives der vejledning?	1 time pr uge individuel ½ time pr uge samlet i fælles vejledning (2-3 hele dage i løbet af perioden)
Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution: (herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring/problemer i praktikforløbet)	Den studerende indgår som udgangs punkt i det almindelige ledelses beredskab. Praktikvejlederen varetager kontakten til uddannelses institutionen.

Uddannelsesplan

Praktikperiode 2 på 3. semester	
Uddannelsesmål:	<p>Periodens faglige kompetencemål jf. bilag 7</p> <p><i>Målet for 2. praktikperiode er, at den studerende kan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) indgå i og bidrage til tilrettelæggelsen og organiseringen af det daglige pædagogiske arbejde, b) deltage i udviklings- og forandringsprocesser, c) planlægge, gennemføre, dokumentere og evaluere pædagogiske processer, d) dokumentere og formidle pædagogisk praksis og e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis. <p>Periodens Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder jf. bilag 7 (se også under praktikperiode 1)</p> <p><i>2. praktikperiode: Den pædagogiske institution</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Pædagogisk praksis som samfundsmæssig institution og offentligt anliggende. b) Institutionel omsorg, opdragelse og udvikling. c) Institutionaliserings betydning for brugere og udøvere af pædagogisk praksis i lyset af de kulturelle og samfundsmæssige vilkår. d) Praktikstedets organisation, kultur og ledelse. e) Internt og eksternt samarbejde. f) Magt og etik i den institutionelle ramme.

<p>Institutionen som praktiksted:</p> <p>Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger?</p> <p>Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i?</p> <p>Andet:</p> <p>Den studerendes arbejdsplan:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Angivelse af relevant litteratur:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Organisering af praktikvejledning: Hvordan og hvornår gives der vejledning?</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution: (herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring/problemer i praktikforløbet)</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>

Uddannelsesplan for Specialiserings-praktikken Praktikperiode 3 på 6. semester

I mindst halvdelen af tiden skal den studerende i den tredje praktikperiode arbejde med et af nedenstående specialiseringsområder: På følgende blanket beskriver institutionen konkrete specialiseringsmuligheder

Specialiseringsområder:

Hvilke(n) specialiseringsområde(r) findes i jeres institution

(Klik på firkanten og sæt x)

Børn og unge

Mennesker med nedsat funktionsevne

Mennesker med sociale problemer

Linjefagsområder:

Hvilke linjefagsområder er der i særlig grad fokus på i institutionen?
Prioriter med 1,2,3 hvis det er muligt.

(Klik på firkanten og skriv 1,2 og 3)

Sundhed, krop og bevægelse

Udtryk, musik og drama

Værksted, natur og teknik

Uddannelsesmål:

Periodens faglige kompetencemål jf. bilag 7

Målet for 3. praktikperiode er, at den studerende kan

- beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske profession,
- yde en målrettet indsats i forhold til en valgt målgruppes behov,
- redegøre for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed

- generelt,
- d) skabe viden gennem deltagelse i, analyse af og refleksion over praksis på baggrund af (videnskabs)teoretiske forudsætninger og metodiske færdigheder og
 - e) redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling.

Periodens faglige kompetencemål jf. bilag 8

Målet er, at den færdiguddannede kan

- a) anvende viden og indsigt i det specifikke arbejde med brugergruppen,
- b) opstille fagligt begrundede pædagogiske mål ud fra en forståelse af brugernes perspektiver og handlemuligheder,
- c) reflektere kritisk over pædagogiske tænkemåder og handlemuligheder ud fra teori, forskning og praksisforståelser inden for det valgte specialiseringsområde og
- d) udmønte professionsforståelse og professionsetik inden for det valgte specialiseringsområde.

Periodens Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder

(se også under praktikperiode 1)

3. praktikperiode: Den pædagogiske profession

- a) Professionens arbejdsområder og opgavefelt.
- b) Pædagogiske handleformer og pædagogiske metoder.
- c) Professionens vidensformer, faglige kernebegreber og terminologi, herunder det videnskabelige grundlag og videnskabelige metoder.
- d) Sammenhængen mellem den samfundsmæssige moderniseringsproces og professionens historiske og kulturelle udvikling.
- e) Professionsbevidsthed og -identitet.
- f) Den pædagogiske professions faglige bidrag til løsning af tværprofessionelle opgaver.

--	--

<p>Institutionen som praktiksted:</p> <p>Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger?</p> <p>Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i?</p> <p>Andet:</p> <p>Den studerendes arbejdsplan:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Angivelse af relevant litteratur:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Organisering af praktikvejledning Hvordan og hvornår gives der vejledning?</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution (herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring/problemer i praktikforløbet)</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>

BESKRIVELSE AF PRAKTIKINSTITUTIONENS SPECIALISERINGS-MULIGHEDER

Den studerende har mulighed for at arbejde med følgende Centrale kundskabs- og færdighedsområder i relation til sin specialisering.

BØRN OG UNGE	Beskriv hvilke punkter man kan arbejde med i institutionen og hvorledes.
a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.	Udfyldes af institutionen
b) Børn og unges livsbetingelser og trivsel, herunder omsorgssvigt og mobning, i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.	Udfyldes af institutionen
c) Inklusion og eksklusion.	Udfyldes af institutionen
e) Børne- og ungekultur, leg og aktiviteter.	Udfyldes af institutionen
f) Brugerinddragelse og rettigheder, herunder samarbejde med og vejledning af forældre og andre pårørende samt fagpersoner.	Udfyldes af institutionen
g) Udsatte børn og unge samt børn og unge med særlige behov for pædagogisk støtte og indsats.	Udfyldes af institutionen
h) Forebyggende arbejde og interventionsformer.	Udfyldes af institutionen

--	--

<p>i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for børn, unge og deres pårørende.</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>j) Pædagogiske læreplaner og sprogvurderinger i dagtilbud.</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>
<p>k) Skolestart og fritidsordning. Overgang fra daginstitution til skole.</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p>

MENNESKER MED NEDSAT FUNKTIONSEVNE	Beskriv hvilke punkter man kan arbejde med i institutionen og hvorledes.
a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.	Udfyldes af institutionen
b) Brugeres livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.	Udfyldes af institutionen
c) Funktionsnedsættelse og livsmuligheder.	Udfyldes af institutionen
d) Inklusion og eksklusion.	Udfyldes af institutionen
e) Omsorg, magt og relationsdannelse.	Udfyldes af institutionen
f) Samarbejde med brugere, pårørende og professionelle.	Udfyldes af institutionen
g) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.	Udfyldes af institutionen
h) Brugerinddragelse og rettigheder.	Udfyldes af institutionen
i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen, herunder centrale handicappolitiske målsætninger.	Udfyldes af institutionen
j) Kompensationsmuligheder.	Udfyldes af institutionen
k) Kommunikative processer og alternative kommunikationsformer.	Udfyldes af institutionen

MENNESKER MED SOCIALE PROBLEMER	Beskriv hvilke punkter man kan arbejde med i institutionen og hvorledes.
a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.	Udfyldes af institutionen
b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.	Udfyldes af institutionen
c) Inklusion og eksklusion.	Udfyldes af institutionen
d) Omsorg, magt og relationsdannelse.	Udfyldes af institutionen
e) Opsøgende arbejde og interventionsformer.	Udfyldes af institutionen
f) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.	Udfyldes af institutionen
g) Brugerinddragelse og rettigheder.	Udfyldes af institutionen
h) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen.	Udfyldes af institutionen
i) Misbrug og psykiske lidelser.	Udfyldes af institutionen
j) Truede familier, sorg og krise.	Udfyldes af institutionen

Bilag 7

Praktikuddannelse

1. Signalement

Praktikuddannelsen bidrager til uddannelsens målsætning ved at tilvejebringe basis og ramme for professionsbaseret viden, forståelse og færdigheder som grundlag for professionel handling. Praktikuddannelsen og undervisningen på uddannelsesinstitutionen udgør to forskellige, gensidigt supplerende læringsrum, hvor vidensformer i samspil kan kvalificere den studerendes læring og videnskabelse.

Udgangspunktet for den studerendes læring er deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion vedrørende samspillet mellem pædagog, institution og profession. Praktikuddannelsen udgør rammen for den studerendes praktiske øvelser og er felt for den studerendes egen undersøgelse af den pædagogiske profession og professionens brugergrupper.

Uddannelsens 3 praktikperioder tilrettelægges med en progression, der gradvist inddrager flere perspektiver på det pædagogiske arbejdes kompleksitet, og som udvider de studerendes opmærksomhedsfelt og overblik i forhold til pædagogisk praksis og profession. 1. praktikperiode rettes primært mod den konkrete pædagogiske relation, hvorefter fokus tillige omfatter institutionelle perspektiver i 2. praktikperiode, for endelig i 3. praktikperiode at placere den pædagogiske opgave i forhold til den samfundsmæssige forandringsproces.

2. Faglige kompetencemål

Målet for 1. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) indgå i praktikstedets daglige pædagogiske praksis,
- b) indgå i og udvikle betydende relationer og støtte andres evne til etablering af relationer,
- c) deltage i planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske processer,
- d) opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis,
- e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen praksis og
- f) demonstrere personlig indsigt om egne relationsmæssige forudsætninger og sociale færdigheder.

Målet for 2. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) indgå i og bidrage til tilrettelæggelsen og organiseringen af det daglige pædagogiske arbejde,
- b) deltage i udviklings- og forandringsprocesser,
- c) planlægge, gennemføre, dokumentere og evaluere pædagogiske processer,
- d) dokumentere og formidle pædagogisk praksis og
- e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis.

Målet for 3. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske profession,
- b) yde en målrettet indsats i forhold til en valgt målgruppes behov,

- c) redegøre for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed generelt,
- d) skabe viden gennem deltagelse i, analyse af og refleksion over praksis på baggrund af (videnskabs)teoretiske forudsætninger og metodiske færdigheder og
- e) redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling.

3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fælles for de tre praktikperioder

- a) Praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgave og funktion, mål og pædagogiske praksis.
- b) Kulturelle og samfundsmæssige vilkårs betydning for pædagogisk praksis.
- c) Praktikstedets målgruppe(r) og dennes (disses) behov, livskvalitet, udvikling og læring.
- d) Etik, værdier og menneskesyn.
- e) Deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion med henblik på dokumentation og udvikling af pædagogisk praksis.

1. praktikperiode: Den pædagogiske relation

- a) Samspil og relationer mellem deltagerne i den pædagogiske proces.
- b) Samspilsprocessers betydning for den enkeltes livskvalitet og udvikling, herunder egen indflydelse på og betydning for relationen.
- c) Kommunikation, samspil og konflikter i relationer.
- d) Magt og etik i relationer.

2. praktikperiode: Den pædagogiske institution

- a) Pædagogisk praksis som samfundsmæssig institution og offentligt anliggende.
- b) Institutionel omsorg, opdragelse og udvikling.
- c) Institutionaliserings betydning for brugere og udøvere af pædagogisk praksis i lyset af de kulturelle og samfundsmæssige vilkår.
- d) Praktikstedets organisation, kultur og ledelse.
- e) Internt og eksternt samarbejde.
- f) Magt og etik i den institutionelle ramme.

3. praktikperiode: Den pædagogiske profession

- a) Professionens arbejdsområder og opgavefelt.
- b) Pædagogiske handleformer og pædagogiske metoder.
- c) Professionens vidensformer, faglige kernebegreber og terminologi, herunder det videnskabelige grundlag og videnskabelige metoder.
- d) Sammenhængen mellem den samfundsmæssige moderniseringsproces og professionens historiske og kulturelle udvikling.
- e) Professionsbevidsthed og -identitet.
- f) Den pædagogiske professions faglige bidrag til løsning af tværprofessionelle opgaver.

Bilag 8

Specialisering

1. Signalement

Specialiseringen bidrager til uddannelsens målsætning ved at kvalificere til tilvejebringelse og anvendelse af viden, teori og metode inden for et specifikt arbejds-, funktions- eller fagområde.

Læring i fagområdet fungerer eksemplarisk, således at opnåede kompetencer inden for det valgte specialiseringsområde kan anvendes i forhold til øvrige målgrupper med andre samfundsmæssige, institutionelle og personlige betingelser. Ved fordybelse i og konkretisering af et specifikt arbejdsområde bidrager specialiseringen til at professionsrette uddannelsens øvrige fag og faglige elementer.

2. Faglige kompetencemål

Målet er, at den færdiguddannede kan

- a) anvende viden og indsigt i det specifikke arbejde med brugergruppen,
- b) opstille fagligt begrundede pædagogiske mål ud fra en forståelse af brugernes perspektiver og handlemuligheder,
- c) reflektere kritisk over pædagogiske tænkemåder og handlemuligheder ud fra teori, forskning og praksisforståelser inden for det valgte specialiseringsområde og
- d) udmønte professionsforståelse og professionsetik inden for det valgte specialiseringsområde.

3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Børn og unge

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Børn og unges livsbetingelser og trivsel, herunder omsorgssvigt og mobning, i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Inklusion og eksklusion.
- d) Omsorg, magt og relationsdannelse.
- e) Børne- og ungekultur, leg og aktiviteter.
- f) Brugerinddragelse og rettigheder, herunder samarbejde med og vejledning af forældre og andre pårørende samt fagpersoner.
- g) Udsatte børn og unge samt børn og unge med særlige behov for pædagogisk støtte og indsats.
- h) Forebyggende arbejde og interventionsformer.
- i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for børn, unge og deres pårørende.
- j) Pædagogiske læreplaner og sprogvurderinger i dagtilbud.
- k) Skolestart og fritidsordning. Overgang fra daginstitution til skole.

Mennesker med nedsat funktionsevne

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Funktionsnedsættelse og livsmuligheder.
- d) Inklusion og eksklusion.
- e) Omsorg, magt og relationsdannelse.
- f) Samarbejde med brugere, pårørende og professionelle.
- g) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.
- h) Brugerinddragelse og rettigheder.
- i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen, herunder centrale handicappolitiske målsætninger.
- j) Kompensationsmuligheder.
- k) Kommunikative processer og alternative kommunikationsformer.

Mennesker med sociale problemer

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Inklusion og eksklusion.
- d) Omsorg, magt og relationsdannelse.
- e) Opsøgende arbejde og interventionsformer.
- f) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.
- g) Brugerinddragelse og rettigheder.
- h) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen.
- i) Misbrug og psykiske lidelser.
- j) Truede familier, sorg og krise.